

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 1. Scientia futuribilium in Deo existere ostenditur autoritate
Scripturæ tum vereris, tum novæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

tias. Futuribile autem præcisivum, præter has duas veritates tertiam sibi vindicat, nempe quod re ipsa futurum sit, quia futura est talis conditio, sive quod re ipsa erit, quia re ipsa ponetur talis conditio: quæ tertia veritas sanè diversa est à duabus prioribus. Nam & est magis dependens, cum pendeat à conditione in re ponenda; & est postrema in subsistendi consequentia. Nam valet ab ea ad secundam & primam: at non vicissim ad eam valet à secunda, & multò minùs à prima. Valet enim: Erit: ergo esset, si, &c. Ergo potest esse, si, &c. At non vicissim valet: Posset esse, esset, si, &c. ergo erit. Unde necesse est hanc tertiam veritatem ad tertiam aliquam scientiam, à duabus prioribus, ad quas duæ priores veritates atinent, diversam pertinere. Ex quibus apparet scientiam futuribilem, ad quam pertinet secunda veritas, aliam esse à scientia, cujus sunt possibilia, & ab ea, cujus sunt aliquando exitura.

Nota 4. Cum dicitur futuribile liberum esse illud, quod contingenter & liberè futurum esset, si futura esset aliqua conditio, intelligitur conditio, quæ esset causa futuritionis absolutæ, aut saltem occasio, vel præsuppositio quædam ad ipsam pertinens, quia ad eam conduceret. Unde propositiones, quarum veritas ingreditur objectum scientiæ futuribilem, sunt illæ omnes & solæ, quibus enunciat, vel enunciari potest actuum cuiuscumque liberi agentis contingens & libera futuribilitas sub conditione alicujus se habentis per modum causæ, aut saltem occasionis, vel præsuppositionis cuiusdam ad rem pertinentis: sive, quod idem est, quibus enunciat, vel enunciari potest libera & contingens connexio, quam actus cuiuscumque liberi agentis habent cum aliquo supposito ut futuro; vel, quod eodem redit, supposito ut existente pro aliqua temporis differentia, & se habente per modum causæ, aut saltem occasionis vel præsuppositionis cuiusdam ad rem conducentis. Tales fuerunt pro suo tempore hæ propositiones: Si David remaneret Ceilæ, Ceilitæ illum Sauli traderent: Si Christus prædicaret Tyriis, Tyrii poenitentiam agerent: Si Petrus tali modo tentaretur, negaret Christum: Si Petrus lapsus tali donaretur gratia, converteretur, &c. Tales sunt istæ, quibus priores æquivalent: Si futurum esset ut David Ceilæ remaneret, futurum esset ut Ceilitæ illum Sauli traderent: Si Christus prædicaturus esset Tyriis, Tyrii poenitentiam acturi essent: Si futurum esset, ut Petrus tali modo tentaretur, Christum negaturus esset: Si futurum esset, ut Petrus post lapsum tali gratia donaretur, futurum esset, ut converteretur.

Nota 5. Scientiæ futuribilem, ut liquet ex dictis hætenus, objectum sunt, 1. omnes actus cuiuscumque liberi agentis contingenter & liberè futuribiles sub conditione alicujus se habentis per modum causæ, aut saltem occasionis vel præsuppositionis ad rem pertinentis, ut tales præcisè: sive sunt omnes actus cuiuscumque liberi agentis contingenter & liberè connexi cum aliquo supposito ut futuro, vel etiam ut existente pro aliqua differentia temporis, & se habente per modum causæ, aut saltem occasionis vel præsuppositionis ad rem conducentis, quæ tales præcisè. 2. Propositiones omnes, quibus præcisè enunciat, vel enunciari potest hæ futuribilitas, seu connexio contingens & libera quorumlibet actuum cuiuslibet agentis liberi: sic tamen ut hæ futuribilitas seu connexio immediatius pertineat ad scientiam futuribilem, quam veritas propositionum illarum; cum enim veritas propositionum illarum supponat illarum objectum, quod est futuribilitas contingens & libera futuribilem, & ita ratione prius sit, objectum illarum propositionum esse tale, quale enunciat, quam illas esse veras; ratione prius est, cognosci futuribilitatem contingentem & liberam futuribilem, quam cognosci veritatem propositionum illarum, quibus enunciat hæ futuribilitas; & hæ futuribilitas ratione prius cognita, est Deo, seclusis imperfectionibus, ratio cognoscendi veritatem propositionum illarum, quibus enunciat. Ex his scientia futuribilem in Deo rectè describitur: Scientia, qua Deus præcisè novit, & quidem certò & infallibiliter, quid

quid quodlibet agens liberum contingenter & liberè acturum esset, vel si vis, ageret in quibuslibet circumstantis possibilibus, & ad rem aliqua ratione pertinentibus & conducentibus, sive illud re ipsa acturum sit, sive non: quod nosse pertinet ad scientiam rerum aliquando existentium; ad eam enim pertinet scire quidquid quodlibet agens liberum aliquando acturum est, & consequenter scire quidquid nunquam acturum est. His præsuppositis sit

ARTICULUS I.

Scientiam futuribilem in Deo existere ostenditur auctoritate Scripturæ, tum veteris, tum novæ.

1. Itaque lib. 1. Regum c. 23. dicitur: *Et ait David: Domine Deus Israel, audivit famam servus tuus, quod disponat Saul venire in Ceilam, ut evertat urbem propter me: si tradent me viri Ceilæ in manus ejus, & si descendet Saul, sicut audivit servus tuus? Domine Deus Israel, indica servo tuo.* Et ait Dominus: *Descendet.* Dixitque David: *Si tradent me viri Ceilæ, & viros qui sunt mecum, in manus Saul? Et dixit Dominus: Tradent.* Surrexit ergo David, & viri ejus quasi sexcenti, & egressi de Ceilæ, huc atque illuc vagabantur incerti. Nunciatumque est Sauli, quod fugisset David de Ceilæ, & salvatus esset: quam ob rem diffinulavit ire. Ex quibus Scripturæ verbis habemus tria. 1. Davidem Deum interrogasse, non de periculo, aut periculi magnitudine, non de præsentis Saulis dispositione, quam non ignorabat, sed de descensu Saulis, & Ceilitarum prodicione, utrum scilicet, si ipse cum suis Ceilæ remaneret, Saul eò descensurus esset, & Ceilitæ cum eum suis prodituri essent. 2. Deum simpliciter & absolute respondisse Saulem ad obsidendam Ceilam descensurum, & Ceilitas ad vitandam urbem suæ everfionem Sauli prodituros Davidem cum suis, si Ceilæ remaneret. 3. Neque Saulem descendisse, neque Ceilitas Davidem cum suis prodidisse, eò quod David cum suis aliò migravit. Addo verba Scripturæ laudata in proprio & obvio sensu accipienda esse: cum ne levis quidem ratio suadeat ea aliter accipienda. Quibus præsuppositis

Sic argumentor. Deus certò & infallibiliter novit, quod prædicat. Atqui Deus prædixit, Saulem descensurum Ceilam, & Ceilitas prodituros Davidem, si Ceilæ remaneret. Ergo Deus certò & infallibiliter novit, Saulem descensurum Ceilam, & Ceilitas prodituros Davidem, si Ceilæ remaneret. Sed quod Saul descensurus esset Ceilam, & Ceilitæ prodituri essent Davidem, si David Ceilæ remaneret, erat futuribile contingens & liberum, pro quo certè non est ratio, cur cognosceretur à Deo potius quam alia omnia futuribilia contingentia & libera. Ergo Deus certò & infallibiliter novit omne futuribile contingens & liberum, & consequenter Deus habet scientiam futuribilem.

Confirm. Cum Deus Davidi interroganti respondit, Saulem descensurum Ceilam, certè aliquid respondit de descensu Saulis. Ergo vel respondit, quod Saul posset descendere: vel respondit, quod periculum esset, ne descenderet, & quod descensum meditaretur: vel respondit fore, ut re ipsa descenderet, sive David Ceilæ remaneret, sive non: vel denique præcisè respondit fore, ut descenderet, si David Ceilæ remaneret. Non primum. Sciebat enim David Saulem posse Ceilam descendere, neque à Deo quærebat, utrum Saul posset descendere Ceilam, an non. Ergo Deus non respondit Saulem posse Ceilam descendere. Nisi velis Davidem aliud à Deo quæsisisse, & Deum aliud Davidi quærenti respondisse. Non secundum. Nam David probè norat periculum esse ne Saul descenderet Ceilam, si ibi ipse remaneret, & audierat, quod disponderet Saul venire in Ceilam, ut everteret urbem propter illum, & ut cap. citato dicitur, *relevarat, quod prepararet ei Saul clam malum.* Unde David non interrogavit Deum de periculo, aut præsentis dispositione Saulis, sed utrum Saul consilium, quod meditabatur, esset re ipsa, Ceilam descendendo,

execu-

executus. Unde vel Deus non respondit de periculo descensus, & præsenti Saulis dispositione, vel non respondit ad rem, & sic elusit interrogationem: quod Deo planè indignum esse, nemo non videt. Non tertium. Alioqui Deus falsum respondisset: nam Saul non descendit Ceilam: cum enim, ut ait Scriptura, nunciarum esset Sauli, quod fugisset David de Ceila, dissimulavit exire. Ergo quartum dicendum est, nempe quod Deus præcisè responderit, fore ut Saul Ceilam descenderet, si David ibi cum suis remaneret: quod præcisè quæsierat David. Ergo Deus vel opinabatur, sive conjiciebat, vel certò & infallibiliter noverat, fore ut Saul descenderet Ceilam, si ibi remaneret David cum suis. Non primum. Nam opinionioni & conjecturæ falsum subesse potest, & qui opinatur, vel conjicit, non est nec potest esse planè certus. Unde nec opinio, nec conjectura locum habere possunt in intellectu divino, quem dubium esse, aut falli repugnat: cum sit intellectus entis, quo nihil melius esse, vel cogitari potest. Ergo secundum. Ergo Deus, antequam interrogaretur à Davide, certò & infallibiliter noverat futurum fuisse, ut Saul Ceilam descenderet, si futurum fuisset ut David Ceilæ remaneret. Sed quod Ceilam descensurus fuisset Saul, si Ceilæ David remansurus fuisset, erat futuribile contingens & liberum. Ergo datur in Deo scientia futuribile, & in Deo dari non dubitavit David, quando Deum de contingenti & libero futuribili præcisè interrogavit.

2. lib. 3. Reg. c. 11. dicitur: *Rex autem Salomon adamavit mulieres alienigenas ... super quibus dixit Dominus filiis Israel: Non ingrediemini ad eas, neque de illis ingredientur ad vestras: certissime enim averrent corda vestra, ut sequamini Deos earum.* Ex quibus verbis sic argumentor. Deus prædixit Israelitis, fore ut, si uxores alienigenas ducerent, ab illis certissime averterentur à cultu veri Dei. Ergo Deus aliqua scientia certissime præsciebat fore, ut si uxores alienigenas ducerent Israelitæ, ab illis à cultu veri Dei averterentur. Sed hæc scientia non est alia, quam scientia futuribile. Non enim est scientia possibilem præcisè quā possibilem, ut per se patet: nec scientia rerum aliquando existentium, quā existentium, quæ ratione posterior erat prohibitione facta à Deo Israelitis, ne ingrederentur ad mulieres alienigenas, & consequenter ratione posterior erat scientia prælucenti prohibitioni & prædictioni divinæ Israelitis factæ. Ergo, &c.

Confirmatur & declaratur ampliùs hæc ratio cinatio. Deus prohibuit Israelitis, ne uxores alienigenas ducerent, & prædixit illis fore ut ab illis à cultu veri Dei averterentur, si eas ducerent. Atqui huic prohibitioni & prædictioni divinæ præluxit scientia aliqua certa & infallibilis: non enim Deus cæco modo, aut opinans tantum vel conjectans, prohibuit & prædixit. Ergo huic prohibitioni & prædictioni divinæ præluxit vel sola scientia possibilem ut sic, vel scientia aliquando existentium ut sic, vel denique scientia aliqua, media inter utramque, quæ alia esse non potest, quam scientia futuribile. Non primum. Nam Deus non prohibuit Israelitis, ne alienigenas ducerent, quia præcisè poterant averti: nec præcisè prædixit Israelitis, quod possent averti ab uxoribus alienigenis, sed quod certissime futurum esset, ut averterentur ab eis, si eas ducerent. Non secundum. Nam Israelitæ poterant non ducere alienigenas in sensu composito prohibitionis & prædictionis divinæ, & à fortiori in sensu composito scientiæ, prohibitioni & prædictioni divinæ prælucentis. At non poterant eas non ducere in sensu composito scientiæ existentium ut sic: hoc est, in sensu composito scientiæ, qua Deus prænoverat illorum cum mulieribus alienigenis connubia, ut existentia pro tali differentia temporis: alioqui potuissent ducere & non ducere simul mulieres alienigenas pro eadem temporis differentia: quod repugnat. Superest igitur ut tertium dicatur, nempe quod prohibitioni & prædictioni divinæ Israelitis factæ prælucent scientia, inter scientiam possibilem, qua Deus

noverat Israelitas à mulieribus alienigenis posse averti, & scientiam existentium, qua Deus noverat Israelitas revera aversum iri ab uxoribus alienigenis, medium quendam locum tenens, qua Deus noverat futurum esse, ut Israelitæ averterentur à mulieribus alienigenis, si futurum esset, ut eas acciperent uxores: quæ certè scientia erat objecti contingenter & liberè futuribilis. Ergo datur in Deo scientia futuribile.

Et verò dici non potest, quod Deus Israelitas tantum admonuerit periculi aversionis, aut quod tantum propter periculum aversionis prohibuerit connubia alienigenarum. Nam hæc verba, *certissime averrent corda vestra*, manifestè significant, non periculum aversionis tantum, sed ipsammet aversionem sub tali conditione liberè futuribilem, & consequenter manifestè indicant, non scientiam periculi tantum, quam quilibet Israelitarum habere poterat, & habebat, sed scientiam certam & infallibilem, qua Deus ipsammet aversionem præsciebat ut liberè futuribilem sub tali conditione: nisi tamen dicatur Deus cum exaggeratione locutus esse. Sed hic modus loquendi gratis Deo attribueretur hoc loco, & sine ulla necessitate verba Scripturæ ad sensum improprium & metaphoricum detorquerentur. Quod non est tolerandum.

3. Matth. c. 11. Christus Judæos objurgat his verbis: *Vatibi Corozaim, vatibi Bethsaida: quia si in Tyro & Sidone factæ essent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere poenitentiam egissent.* Hic expressè Christus attestatur Tyriis, quod poenitentiam egissent, si apud illos prædicasset, sicut prædicavit apud Judæos, & consequenter futurum fuisset, ut Tyrii converterentur, si futurum fuisset, ut Christus apud illos prædicaret. At Christus non attestabatur, nec attestari poterat, quod ignorabat. Ergo sciebat futurum fuisse ut Tyrii converterentur, si futurum fuisset, ut ipse apud illos prædicaret. Ergo sciebat vel scientia conjecturali tantum, vel scientia certa & infallibili. Non primum. Injuriosum enim est Christo, asserere quod habuerit cognitiones aliquas, quibus falsum subesse poterat. Ergo secundum. Atqui quod futurum fuerit ut Tyrii converterentur, si futurum, &c. fuit futuribile contingens & liberum. Ergo Christus habuit scientiam futuribilem certam & infallibilem.

Nec dic poenitentiam Tyriorum fuisse merè possibilem, ac proinde verba Christi accipienda esse, non in sensu proprio, sed in sensu aliquo metaphorico. Nam falsum est, quod fuerit merè possibile in hypothese prædicationis Christi. Et verò inter merè possibile & futurum, aut aliquando existens, datur medium, nempe futuribile, qualis fuit poenitentia Tyriorum in hypothese prædicationis Christi: non enim solum potuit esse, sed etiam re ipsa fuisset, si Christus Tyriis prædicasset; quamvis re ipsa nunquam fuerit, quia Christus nunquam Tyriis prædicavit. Nullum igitur sufficiens fundamentum est, hic accipiendi verba Christi in sensu improprio & metaphorico.

Obj. Christus, Matth. cap. citato, sic ait: *Si in Sodomis factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in te, forte mansissent usque in hanc diem.* Ergo Christus loco à nobis laudato locutus tantum est secundum conjecturalem scientiam. R. n. conseq. Nam hæc vox, *forte*, à Christo addita est, vel ad increpandum, ut dicit S. Augustinus tract. 37. in Evang. Joannis, vel ut ostenderet per suam prædictionem non ladi libertatem humanam, juxta S. Hieronymi interpretationem. Nam in cap. 26. Hier. hæc habet: *Uerbum ambiguum, forsitan, majestati Domini non potest convenire: sed nostro loquitur affectu, ut liberum hominis servetur arbitrium.* S. verò Augustinus loco citato sic loquitur: *Ille qui omnia scit, quando dicit, forsitan, non dubitat, sed increpat. Attende enim quomodo increpative dicatur ipsum forsitan, quod videtur esse verbum dubitationis; sed dubitationis verbum est, quando dicitur ab homine ideo dubitante, quia nesciente. Cum verò dicitur à Deo verbum dubitationis, cum Deum nihil utique lateat, illa dubitatione arguitur infidelitas, non opinatur divinitas.*

Dices. Hæ interpretationes violentæ sunt; nam reverà dantur in Deo cognitiones conjecturales & probabiles tan-

tantum. *R. n. Probabis.* Deus in Scriptura aliqua per se vel per Prophetas prædicat, quæ non sunt infallibiliter futura, & quæ proinde non prædicat, nisi ex scientia conjecturali. *R. n.* Nihil enim Deus sive per se sive per Prophetas prædicat, quod non sit infallibiliter futurum eo modo, quo futurum esse prædicatur. *Nota.* In prædictionibus divinis aliquando nulla conditio subintelligitur, & tunc id quod prædicatur, semper est pro eo tempore, pro quo esse prædicatur. Aliquando verò subintelligitur aliqua conditio: sic in prædictionibus comminatoriis communiter subintelligitur hæc conditio: Nisi peccatores resipiscant: & tunc id, quod prædicatur, quandoque est, quandoque non est pro eo tempore, pro quo esse prædicatur, quia conditio subintellecta quandoque ponitur, quandoque non ponitur: sed ea posita, certissime sit id, quod prædictum à Deo fuit.

ARTICULUS II.

Dari in Deo scientiam futuribilem probatur ex S. Augustino.

S Sanctus Doctor libro de dono perseverantiæ c. 9. de iustis, qui ante mortem labuntur, & in peccato moriuntur, sic ait: *Certe poterat illos Deus præsciens esse lapsuros, antequam id fieret, auferre de hac vita.* Et lib. de correptione & gratia c. 8. Respondent, si possunt (*Massilienses*) cur illos Deus, cum fideliter & pie viverent, non tunc de vita huius periculis repuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, & ne fultio deciperet animas eorum. Utrum hoc in potestate non habuit, an eorum, mala futura nescivit? nempe nihil horum, nisi perverissimè, atque insanissimè dicitur. Ecce aperte S. Doctor agnoscit in Deo scientiam circa reprobos, quæ præcivit eorum lapsum futurum, & mala futura, si diutius viverent, qua stante potuit eos rapere antequam laberentur, & peccarent, & tamen noluit. Atqui hæc scientia est scientia futuribilem. Ergo S. Augustinus aperte agnovit in Deo scientiam futuribilem.

Prob. min. Nam hæc scientia vel est scientia merè possibilium, vel scientia futurorum, & aliquando existentium, vel denique scientia futuribilium. Non primum. Nam juxta S. Doctorem hæc scientia non est ea, qua præcisè Deus sciebat reprobos posse labi & malè agere, sed qua præcisebat eos lapsuros & malè acturos, si diutius viverent. Non secundum. Nam stante scientia, qua Deus præcisebat lapsum & mala opera reproborum ut futura, & pro tali tempore existentia, non potuit eos rapere, quia non potuit velle eos rapere. Non potuit autem, stante scientia illa, velle eos rapere, quia scientia illa supposebat in Deo voluntatem absolutam & efficacem permittendi lapsum & mala opera reproborum, & cum voluntate absoluta & efficaci permittendi lapsum & mala opera reproborum, non potuit esse voluntas absoluta & efficax præveniendi lapsum illum, & mala illa opera, ut per se manifestum est. Ergo tertium dicendum est, nempe quod in Deo sit scientia certa & infallibilis circa reprobos, idem dic de prædestinatis, qua Deus ab æterno præcivit illos lapsuros & peccaturos esse, si diutius viverent; præcivit, inquam, ratione prius quam vellet aut nollet eos rapere, eorumque lapsum & peccata prævenire, ac proinde cum adhuc poterat alterutrum pro arbitrio velle. Atqui hæc scientia est ea, qua Deus præcisè noverat futurum esse ut reprobi laberentur & peccarent, si futurum esset, ut diutius viverent, seu qua Deus præcisè noverat lapsum & peccata reproborum, ut contingenter & liberè futuribilia sub tali conditione. Ergo ex S. Augustino, non nisi perverissimè atque insanissimè denegatur Deo scientia futuribilium.

2. S. Augustinus inter actus merè posibles, & actus futuros, ac existentes aliquando, agnovit actus contingenter & liberè futuribiles, seu actus qui contingenter & liberè futuri fuissent, si futura fuisset aliqua conditio. Ergo agnovit etiam in Deo scientiam certam & infallibilem horum actuum con-

Simonnet Theol. Tom. I.

tingenter & liberè futuribilium; nisi tamen dicatur sensisse, Deum aliquas veritates ignorare posse. A quo errore quantum abhorruerit S. Doctor, patet ex tract. 37. in Evang. Joannis, ubi expressè docet, Deum nihil latere.

Prob. ant. ex lib. de dono persever. cap. 9. ubi absurdissimum errorem Massiliensium, asserentium homines judicari posse non solum secundum merita & demerita futura & aliquando existentia, sed etiam secundum merita & demerita futuribilia tantum, hoc est, secundum merita & demerita, quæ quidem nunquam futura fuerunt, aut extiterunt, sed quæ futura fuissent, & aliquando extitissent, si homines diutius victuri fuissent, & vixissent, refellit argumento ex Tyriis & Sidoniis desumpto: *Nec damnarentur, inquit, Tyrius & Sidon, quamvis remissus, quam illa civitates, in quibus, non credentibus, à Domino Christo admirabilia & signa sunt facta: quoniam si apud illos facta essent, in cinere & cilicio penitentiam egissent, sicut se habent eloquia veritatis.* Et adhuc inferius: *Porro scietiam secundum facta, quæ facturi essent, si viverent, mortui judicantur, profecto quia fideles futuri erant isti (Tyrii scilicet & Sydonii) si eis cum tantis miraculis fuisset Evangelium prædicatum, non sunt utique puniendi.* Vides S. Augustinum opinionem Massiliensium refellere, non negando contingentem & liberam futuribilitatem meritorum & demeritorum, quam asseriebant, & qua abutebantur, ut argumentorum, quibus premebantur, vim eluderent; sed contra cum eis futuribilitatem illam supponendo, ut clarè expressam in Scriptura facit: *Si apud illos, inquit, facta essent (signa,) in cinere & cilicio penitentiam egissent, sicut se habent eloquia veritatis, & invictissime probatam testimonio ipsiusmet Christi: nam inferius eod. c. sic ait: Numquid possumus dicere Tyrios & Sidonios talibus apud se virtutibus factis credere noluisse, aut credituros non fuisse, si fierent? cum eis ipse Dominus attestetur, quod acturi essent magne humilitatis penitentiam, si in eis facta essent divinarum illa signa virtutum.* Supponendo igitur cum Massiliensibus contingentem & liberam futuribilitatem meritorum & demeritorum, eam contra eos retorquebat in Tyriorum & Sidoniorum exemplo, qui cum bonis meritis futuribilibus judicabuntur & damnabuntur in die iudicii, quamvis remissius quam Judæi Christo increduli, ut ipse testatur Christus, Matth. c. 11.

Obj. 1. hæc verba S. Augustini lib. de Prædestinatione Sanctorum cap. 12. *Unde hoc talibus viris (Massiliensibus) in mentem venerit nescio, ut futura, quæ non sunt futura, puniantur, aut honorentur merita parvulorum.* Sed his verbis S. Doctor negat merita, sive bona, sive mala, contingenter & liberè futuribilia. Ergo ejusmodi futuribilium scientiam in Deo non agnovit. *R. neg. min.* Nam loco laudato solum miratur, quod in mentem Massiliensium venire potuerit, Deum in ordine ad puniendum vel honorandum habere rationem meritorum, quæ nunquam futura fuerunt; quamvis futura fuissent, si futura fuisset aliqua conditio: cum per se notum sit, opera bona, vel mala, quæ nunquam sunt, licet aliquando essent, si poneretur aliqua conditio, nullius esse considerationis in æstimatione prudenti in ordine ad poenam vel præmium.

Obj. 2. Eodem lib. c. 14. interpretans illud Sapientiae, *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus,* sic loquitur: *Dicitur est secundum pericula vite huius, non secundum præscientiam Dei, qui hoc præsevit, quod futurum erat, non quod futurum non erat, id est, quod ei mortem immaturam fuerat largiturus, ut temptationum subtraheretur incerto, non quod peccaturus esset, qui mansurus in tentatione non esset.* Sed his verbis significat S. Doctor, se non aliam in Deo agnoscere præscientiam, quam præscientiam futurorum. Ergo &c. *R. neg. min.* Nam solum asserit, hoc, *Raptus est, &c.* non esse dictum secundum præscientiam Dei absolutam, qua Deus præcivit ea tantum, quæ re ipsa futura sunt, qualia non sunt ea,

E de